

Κάτοικοι: **1.600 (δήμος Πάργας 2011: 11.940)**

Η Πάργα είναι μια γραφική κωμόπολη που εκτείνεται αμφιθεατρικά στις πλαγιές του Πεζόλιθου. Βρίσκεται απέναντι από τους Παξούς και ανάμεσα στα ακρωτήρια Κελαδιό και Πωγωνιά. Λόγω της γεωγραφικής της θέσης οι Ενετοί τη θεωρούσαν στρατηγικής σημασίας περιοχή. Έλεγαν ότι είναι «το μάτι και το αφτί της Κέρκυρας». Για να την προστατεύσουν από τις οθωμανικές επιθέσεις έχτισαν κάστρο που δεσπόζει ακόμα και σήμερα πάνω από την πόλη.

Η Πάργα έχει ανεπτυγμένο τουρισμό. Είναι εξαιρετικά γραφική και διακρίνεται για τις φυσικές ομορφιές και τις καθαρές παραλίες της.

Μπροστά στον όρμο βρίσκεται το καταπράσινο νησάκι της Παναγίας. Λίγο πιο πέρα, στις εκβολές του Αχέροντα, είναι οι παλιές εκκλησίες των Αγίων Αποστόλων και της Αγίας Ελένης. Στον όρμο του Βάλτου είναι χτισμένο το μοναστήρι της Παναγίας των Βλαχερνών, που ίδρυσε η Άννα Κομνηνή περί τις αρχές του 11^{ου} αιώνα.

Στο Εκκλησιαστικό Μουσείο της Πάργας εκτίθενται ιερά σκεύη, άμφια, εικόνες, χειρόγραφα, ευαγγέλια και ένας χρυσοκέντητος επιτάφιος του 17^{ου} αιώνα.

Τηλέφωνα: Αστυνομία 068.40.31.222, Δήμος 068.40.31.207, Γραφείο Τουριστικών Πληροφοριών Δήμου 068.40.32.107, Λιμεναρχείο 068.40.32.107, ΟΤΕ 068.40.31.699, Αγροτικό Ιατρείο 068.40.31.233.

Η **ιστορία** της Πάργας

Αγκάθι στο κράτος του Αλή:

Η Πάργα που ο Ιωάννης Καντακουζηνός αναφέρει ως μια από τις κύριες πόλεις της Ηπείρου κατά τη βυζαντινή εποχή, είναι η λεγόμενη «παλιά Πάργα», από όπου σώζονται λίγα ερείπια μικρής ακρόπολης (οι γύρω κάτοικοι τα αποκαλούν «το Καστέλι»). Η Πάργα, «το μάτι και το αφτί της Κέρκυρας», ξεκίνησε να κατοικείται γύρω στον 14ο μ.Χ. αιώνα. Τον επόμενο αιώνα (15ο), ήταν ήδη βενετσιάνικη κτήση, εξάρτημα των Επτανήσων και στρατηγικής σημασίας τόπος. Με ισχυρότατο φρούριο, εξοπλισμένο με είκοσι κανόνια. Προφύλασσε την πόλη από τη θάλασσα, σώζεται ως σήμερα και είναι γεμάτο κτίρια.

Εκεί κατέφευγαν οι κυνηγημένοι από τον Αλή πασά χριστιανοί, από εκεί προμηθεύονταν όπλα και πυρομαχικά οι Σουλιώτες, από εκεί εξορμούσαν οι Έλληνες οπλαρχηγοί. Στις αρχές του 19ου αιώνα, αριθμούσε 5.000 κατοίκους και είχε μπει στο μάτι του Αλή πασά που ήθελε να την πάρει με κάθε τρόπο. Όμως, αντί για τους Τουρκαλβανούς, την πήραν οι Γάλλοι (1797) κληρονομιά, όταν καταλύθηκε η Γαληνότατη Δημοκρατία της Βενετίας. Την επόμενη χρονιά (1798), όταν ο Αλή πασάς πήρε την Πρέβεζα, εκστράτευσε και εναντίον της Πάργας με στρατό 6.000 ανδρών. Ήταν όμως η εποχή του ρωσοτουρκικού φλερτ και στην περιοχή περιπολούσε ρωσοτουρκικός στόλος. Οι Παργιανοί ύψωσαν στα τείχη τις σημαίες της Ρωσίας και της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και ζήτησαν βοήθεια από τον στόλο που έσπευσε εκεί. Ο Αλή πασάς αναγκάστηκε να αποχωρήσει άπρακτος. Στα 1800, στην Πάργα αποδόθηκε το καθεστώς της αυτόνομης επικράτειας με διοικητή Οθωμανό βοεβόδα, όπως συνέβη και με τα νησιά του Ιονίου πελάγους.

Για επτά χρόνια, οι Παργιανοί έζησαν με αυτό το καθεστώς. Στα 1807, ο Αλή πασάς κατάφερε να αποσπάσει από την Πύλη διαταγή να την πάρει. Οι Παργιανοί προσέφυγαν στον Ρώσο διοικητή της Κέρκυρας που τους προστάτευσε. Την ίδια χρονιά, με τη γαλλορωσική συνθήκη του Τιλσίτ, τα Επτάνησα και η Πάργα πέρασαν στη γαλλική κηδεμονία. Συνέχισαν να ζουν έτσι ως το 1815, οπότε τα Επτάνησα πέρασαν στην «αγγλική προστασία». Υποτίθεται ότι αυτή αφορούσε και την Πάργα αλλά ο Εγγλέζος αρμοστής (διοικητής) των Επτανήσων, Τόμας Μέτλαντ, δεν ήθελε να την έχει στα πόδια του. Μισέλληνας και φιλότουρκος καθώς ήταν, έπεισε την Βρετανία να την παραχωρήσει στον Αλή πασά, ο οποίος, με τη σειρά του, έπεισε την Υψηλή Πύλη ότι οι Παργιανοί βρίσκονταν σε συνεχή επαφή με τους Σουλιώτες και τους λοιπούς εχθρούς της Οθωμανικής αυτοκρατορίας που ζούσαν στη Λευκάδα και την Κέρκυρα. Ο Μέτλαντ σιγοντάριζε από την δική του πλευρά, γράφοντας εκθέσεις στους ανωτέρους του που έλεγαν ότι «η Πάργα είναι φωλιά ληστών».

«Εκεί 'ναι κόκαλα γονιού»:

Βρετανία και Τουρκία υπέγραψαν συμφωνία για την παραχώρηση της Πάργας στον Αλή πασά (17 Μαΐου 1817) με αντάλλαγμα την έγγραφη παραίτηση της Πύλης από οποιαδήποτε αξίωση στα Ιόνια νησιά. Στη συμφωνία υπήρχε και ένας όρος που προέβλεπε ότι ο Αλή θα αποζημιώνει κάθε κάτοικο της Πάργας που θα ήθελε να αποχωρήσει από εκεί μαζί με τους Εγγλέζους.

Οι Παργιανοί βρέθηκαν σε απόγνωση. Το προηγούμενο με τα όσα συνέβησαν στην γειτονική Πρέβεζα (βλ. «**Ιστορία της Πρέβεζας**»): Ο Χαλασμός της Πρέβεζας) ήταν ακόμη νωπό στη μνήμη τους. Σε συνέλευσή τους, αποφάσισαν να φύγουν όλοι τους από την πόλη. Ξεκίνησε η κοστολόγηση των περιουσιών. Δυο χρόνια αργότερα (1819), δεν είχε τελειώσει. Ο Μέτλαντ αποφάσισε αυθαίρετα ότι το συνολικό ποσό ήταν 150.000 λίρες. Ο Αλή τις μάζεψε με φορολόγηση των περιοχών του. Τις παρέλαβε ο Μέτλαντ με την υπόσχεση ότι θα τα έδινε στους δικαιούχους μετά την απομάκρυνσή τους από την Πάργα.

Στις 15 Απριλίου του 1819, Μεγάλη Παρασκευή, οι Παργιανοί ξέθαψαν τους νεκρούς τους, μάζεψαν τα οστά στην κεντρική πλατεία και τα έκαψαν, πήραν μαζί τους τη στάχτη και χώμα από την πατρίδα τους και θέλησαν να παραλάβουν και τα ιερά σκεύη των εκκλησιών. Κάπου εκεί έχασαν την υπομονή τους οι Άγγλοι και τους το απαγόρευσαν, ενώ στην πόλη έμπαιναν ήδη τριακόσιοι στρατιώτες του Αλή πασά κι έπιαναν τα πόστα.

Το δειλινό, 4.000 Παργιανοί, άντρες, γυναίκες, γέροι και παιδιά, μπήκαν κλαίγοντας στα πλοία κι ανοίχτηκαν στο πέλαγος. Περιγράφει το δημοτικό τραγούδι:

«Μαύρο πουλάκι, πόρχεσαι από τα' αντίκρυ μέρη,

πες μου τι κλάψες θλιβερές, τι μαύρα μοιρολόγια

από την Πάργα βγαίνουνε, που τα βουνά ραγίζουν;

Μήνα την πλάκωσε Τουρκιά και πόλεμος την καίει;

- Δεν την επλάκωσε Τουρκιά, πόλεμος δεν την καίει.

Τους Παργιανούς επούλησαν σα γίδια σα γελάδια

Κι όλοι 'ς την ξενιτιά θα παν να ζήσουν οι καημένοι.

.....

Εκεί καίγονται κόκαλα, κόκαλα αντρειωμένων

που την Τουρκιά τρομάξανε και τον Βεζιρη κάψαν.

Εκεί 'ναι κόκαλα γονιού που το παιδί του καίει

να μη τα βρούνε οι Λιάπηδες, Τούρκοι μην τα πατήσουν...».

Ο ξεσπιτωμός των Παργιανών ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων σε όλο τον κόσμο. Λίγα χρόνια αργότερα, η πόλη άρχισε να αποκτά νέους κατοίκους. Μαζί μ' αυτούς, ξεκίνησαν να γυρίζουν και κάποιοι από τους ξενιτεμένους. Οι στερήσεις τους ανάγκασαν να επιστρέψουν. Όμως, δεν ήταν πια νοικοκυραίοι στον τόπο τους. Οι πολλοί δούλευαν κολίγοι στα αμπέλια των Τούρκων γαιοκτημόνων «αφεντάδων».

Η Πάργα ελευθερώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου του 1913, λίγο μετά την απελευθέρωση των Ιωαννίνων. Σήμερα, έχει εξελιχθεί σε φημισμένο τόπο θερινών διακοπών.

(Έθνος της Κυριακής, 2001 – 2002) (τελευταία επεξεργασία, 20.3.2011)